

Handlingsplan FOU- arbeidet

Utviklingscenter for sykehjem i Hedmark

2011

**Utviklingscenter
for sykehjem**

Hedmark

Sammendrag: Handlingsplanen for 2011 er skrevet på bakgrunn av prosjektarbeidene som var i gang i 2010. I planen framgår det hvordan nye prosjektene er i etablering. Noen prosjekter vil ikke være ferdige før i 2015.

FoU-leder Gro Bentsen

INNHold

1.	MOEN, OTTESTAD OG STANGE SYKEHJEM – UTVIKLINGSSENTER FOR SYKEHJEM I HEDMARK	3
2.	MÅL OG HENSIKT MED FOU ARBEIDET	3
	Formål for Utviklingscenter for sykehjem i Hedmark	4
1.	Tre prioriterte områder	5
2.	Fag- og tjenesteutvikling	6
3.	Videreutvikling av praksistilbudet til elever, lærlinger og studenter	11
4.	Kompetanseutvikling hos ansatte	12
5.	Tilrettelegging for forskning og utvikling.....	15

1. MOEN, OTTESTAD OG STANGE SYKEHJEM – UTVIKLINGSSENTER FOR SYKEHJEM I HEDMARK

Handlingsplanen for FoU-virksomheten i Utviklingssenter for sykehjem i Hedmark, presenteres de tre prioriterte områder gitt i Helsedirektoratets tildeling av ressurser og i forhold til Overordnet mål og delmål i Overordnet strategi 2011 – 2015 ”Utvikling gjennom kunnskap” (Helsedirektoratet 2010).

Handlingsplanen er forankret i nasjonale, regionale og lokale politiske føringer, med en klar ide om at engasjementet må springe ut av de ansattes ønske og erkjente behov for fagutvikling og kvalitetsforbedring til beste for beboere og brukere av sykehjemmet.

Med tre ulike sykehjem med til sammen 266 plasser og ca 550 ansatte, gir mulighet til mange prosjekter og aktiviteter på ulike nivå og med ulike fokus.

2. MÅL OG HENSIKT MED FOU ARBEIDET

I henhold til Overordnet strategi 2011 – 2015 ”Utvikling gjennom kunnskap” vil hovedmålet for Utviklingssenter for sykehjem i Hedmark 2011 være:

Pådriver for kunnskap og kvalitet i sykehjem i eget fylke

Dette målet vil vi være veiledende for i alle prosjekter og aktiviteter i USH.

Formål for Utviklingscenter for sykehjem i Hedmark

Formålet for USH ønsker vi å videreføre fra tidligere år, og la det være basis for den diskusjon som følger av de nye føringene i overordnet strategi.

- + Løfte det geriatriske omsorgsarbeidet opp på et høyt faglig nivå med tanke på økt anseelse for faget geriatri som resultat.
- + Øke kompetansen for personalet med siktemål å forbedre kvaliteten i form av bedre service, omsorg og pleie overfor brukere og pasienter.
- + Være ett ressurscenter for undervisning og fagutvikling.
- + Utvikling av et aktivt og attraktivt læringsmiljø for studenter, lærlinger, praktikanter og vikarer.

Presentasjonen av prosjekter og aktiviteter for 2011 er organisert etter delmålene etter først å ha presentert de tre prioriterte områdene gitt oss i tildelingsbrevet i 2010.

1. Tre prioriterte områder

	Aktivitet	Ansvarlige/ samarbeidspartnere	Prosjektperiode/ Tid	Målsetting 2011	Aktivitet 2012 -
1	Videreutvikle sykehjemsnettverket i Hedmark fylke	FoU- gruppen og FoU- leder ----- Fylkesmannen	Desember 2010 - 2015	<ul style="list-style-type: none"> • Etablere personlig kontakt med ledere og fagansvarlige ved å besøke alle sykehjem i fylket. • Kartlegge alle sykehjem i Hedmark i forhold til aktivitet og behov for USH som pådriver i faglig veiledningsarbeid • Beskrive denne kartleggingen og la den legge føringer for USH i Hedmarks videre prioriteringer. • Arrangere nettverkskonferanse i nov 2011 "Faglig ledelse – ansvar – og muligheter?" 	Søke om prosjektmidler Prosjektet definert og forankret. Bruke kartleggingen til å identifisere og prioritere oppgaver for USH for 2012 – 2015
2	Dementia Care Mapping (DCM)	FoU-gruppen På sikt en prosjektleder ----- Senter for omsorgsforskning Alderspsykiatrisk kompetansesenter S-I Høgskolen i Hedmark	Desember 2010- 2012	<ul style="list-style-type: none"> • Tre sykepleiere ved USH utdannet som DCM -kartleggere • Kartlegging av samspillet med pasienter med demens på alle tre sykehjem 2 g i 2011 • Identifisere behov for kompetanseheving ut fra denne kartleggingen. • Etablere følgeevaluering med bistand fra Senter for Omsorgsforskning, Østlandet • Det overordnede prosjektet definert og forankret. • Delprosjekter på de tre sykehjemmene i USH 	Søke om prosjektmidler Iverksette kompetanseheving i forhold til identifiserte behov, gjerne i samarbeid med Høgskolen i Hedmark. Bidra med kartlegging (DCM) ved andre sykehjem og hjemmetjenester.

	Aktivitet	Ansvarlige/ samarbeidspartnere	Prosjektperiode/ Tid	Målsetting 2011	Aktivitet 2012 -
3	Hospitering	FoU-gruppen ----- Sykehuset Innlandet	Desember 2010 – 2012	<ul style="list-style-type: none"> • Beskrive behov for ulike former for hospitering. • Inngå samarbeidsavtale med Sykehuset Innlandet, Alderspsykiatrisk avdeling og med andre relevante spesialavdelinger. • Definere strategiene • Beskrive prosjektet • Søke om prosjektmidler 	Beskrive strategiene for hospitering og spre dem i form av rapporter og artikler.

2. Fag- og tjenesteutvikling

Nr	Aktivitet	Ansvarlige/ samarbeidspartnere	Prosjektperiode/ Tid	Målsetting 2011	Aktivitet 2012 -
	MILJØBEHANDLING:				
4	Prosjekt: Fra vask til bad	Fagutviklings- sykepleier Moen	2010	Implementere og spre bl a presentasjon på Erfaringskonferansen 2011	Fortsette å dele erfaringer
5	Prosjekt: Sanseshage <ul style="list-style-type: none"> ○ Ut i det fri ○ Stillehage ○ Hytte i hagen ○ Sansebalkonger ○ Hvordan nyttegjør dette i miljøarbeidet? 	Fagutviklings- sykepleier Alle avdelinger ved Stange	2008 - 2012	Arbeide aktivt med å videreutvikle delprosjektene, Beskrive hvordan å nyttegjøre dette i miljøarbeidet	Implementere Rapportere Dele

Nr	Aktivitet	Ansvarlige/ samarbeidspartnere	Prosjektperiode/ Tid	Målsetting 2011	Aktivitet 2012 -
6	Prosjekt: Musikkens terapeutiske betydning ved demens	Fagutviklings- sykepleier Ottestad Anne Haugen "Frie Midler 2010"	2010	Implementere og dele	Dele
7	Prosjekt: "Sang og minner med årstidene svinger"	Fagutviklings- sykepleier Ottestad	2008 - 2010	Lage skriftlig dokumentasjon for å dele med utgangspunkt i rapporten.	Spre/dele
8	Prosjekt: Utvikle dagsplaner til pasienter på skjermet enhet	Fagutviklings- sykepleier Stange Avdeling 1	2010 - 2011	Med utgangspunkt i personalet har gjennomført Demensomsorgens ABC, modell for hospitering, vise hvordan en avdeling får til å utvikle dagsplaner og bruke dem. Evaluere.	Dele modeller for hospitering i en slik sammenheng
9	Prosjekt: Bad og velvære	Avdeling 2 Stange	2010 - 2011	Pusse opp bad og utvikle planer for nyttegjøre dette på Stange sykehjem	Rapportere – dele
10	Prosjekt: "Vi synger Margrethe Munthe"	Arbeidsstua Moen Fagutviklings- Sykepleier ----- "Frie midler2010"	2010	Dele og spre	

Nr	Aktivitet	Ansvarlige/ samarbeidspartnere	Prosjektperiode/ Tid	Målsetting 2011	Aktivitet 2012 -
	ETIKK OG PALLIASJON:				
11	Etisk kompetanseheving	Ottestad sykehjem for Stange kommune i samarbeid med KS Moen sykehjem for Elverum kommune i samarbeid med KS	2009 - 2011 2010 - 2012		
12	Pasientrettighetsloven kap 4 A	USH i Hedmark Fylkesmannen i Hedmark	2009 – 2011	Lage oppfølgingsplaner	Spre-dele
13	Utvikling av Kraftsenter for lindrende behandling og omsorg i Stange kommune <ul style="list-style-type: none"> • Frivillige inn i kommunale pleie- og omsorgstjenester • Modell for intrakommunalt tverrfaglig samarbeid • Videreutvikling av modell for praksis for studenter i videreutdanning i kreftsykepleie • Taktil berøring i palliativ omsorg 	Fagutviklings-sykepleier Ottestad sykehjem Avdelingsleder Avdeling 3 <hr/> Vi arbeider med å få til et samarbeid med UHT i Hedmark (Hamar kommune), Høgskolen i Hedmark og Karlstads Universitet	2011 -2015 2011 – 2012 2011 – 2013 2011 – 2012 2010 -	Her søkes Helsedirektoratets tildeling av midler gjennom ”Kompetansehevende tiltak i lindrende behandling og omsorg 2011”.	Arbeide videre med etableringen av palliativ enhet samtidig som de ulike prosjektene drives framover, rapporteres og deles blant annet i nettverket for kreftsykepleiere i Hedmark

	Aktivitet	Ansvarlige/ samarbeidspartnere	Prosjektperiode/ Tid	Målsetting 2011	Aktivitet 2012 -
14	Omsorg ved livets slutt for sykehjemspasienter "Morfinfrykt på sykehjem versus god smertelindring"	Fagutviklings- sykepleier Moen <hr/> "Lære for å lære videre" verdisenteret i Bergen	2009 – 2011	Fortsette arbeidet med å spre kunnskap om prosjektets erfaringer	
15	Palliativ standard	Fagutviklings- sykepleier Ottestad <hr/> "Lære for å lære videre" Verdisenteret i Bergen	2009-2012	Rapportere, implementere og dele	
	DOKUMENTASJON:				
16	Skrivetime	Fagutviklings- sykepleier Moen og Ottestad	2010 - 2011	En utprøving av et organisatorisk grep for å øke kvaliteten på dokumentasjon i Geric	Beskrive, dele
17	IKT- utfordringer og muligheter i dokumentasjon Prosjekt: Terningen Nettverk E-helse – bruk av IKT i helse og omsorgssektoren	Prosjektleder Marit Aralt Skaug Tverrfaglig nettverk i regi av Terningen nettverk, Terningen Arena, Elverum ----- FoU-leder og Fautviklingssykepleier er deltaker fra USH	2010 - 2015	Utvikle fleksible, nettstøttede kompetansehevingstilbud i dokumentasjon (studiepoenggivende) Ut over å få være med å forme tilbudet, er USH ment å skulle være arena for pilotprosjekter i regi av Terningen nettverk	Prosjektet er i en tidlig fase. Lykkes vi med samarbeidsformen, kan dette gi Utviklingssenteret mulighet for virkningsfulle verktøy i pådriverarbeidet.

	Aktivitet	Ansvarlige/ samarbeidspartnere	Prosjektperiode/ Tid	Målsetting 2011	Aktivitet 2012 -
	REHABILITERING:				
18	Samarbeid hjemmetjenester og sykehjem (Se "Tre i ett" nr 32)	Fagutviklings- sykepleier ved Stange i samarbeid med rehabiliterings- enheten	2011	Utvikle en prosjektplan Lage en behandlingslinje for rehabiliteringspasienter	
19	"En god dag i Sansehagen"	Fagutviklings- sykepleier Stange. Avdeling 4	2010 - 2011	Å kartlegge uteaktiviteter som kan foregå i sansehagen. Å lage en plan for aktiviteter som kan foregå i sansehagen hele året, i tråd med kunnskapsbasert praksis. Å implementere en aktivitet som vil inngå i tilbudet til pasienter og personer på avdeling 4 og Dagsenteret	Det er utformet en fremdriftsplan for det videre arbeidet og ut fra denne vil prosjektet kunne gjennomføres innenfor prosjektperioden.

3. Videreutvikling av praksistilbudet til elever, lærlinger og studenter

Nr	Aktivitet	Ansvarlige/ samarbeidspartnere	Prosjektperiode/ Tid	Målsetting 2011	Aktivitet 2012 -
20	Videreutvikling av modell for praksis for studenter i videreutdanning i kreftsykepleie (se punkt 13)	Fagutviklings- sykepleier Ottestad	2010 - 2012	Beskrive og utprøve ny modell - rapport	Dele
21	Prosjekt i forbindelse med 3. års studenter ved BA i tannhelse sin praksis i sykehjem	FoU-leder --- Høgskolen i Hedmark. BA i tannpleie Fylkestannlegen	2011 - 2012	I løpet av høsten 2011, skal tannpleierstudentene ha fokus på eldre og hjelpetrengende brukere. Vi er i gang med et samarbeid med lærerne ved studiet for å kunne utnytte denne muligheten til beste for alle parter.	Evaluere og videreutvikle samarbeidet, spre.
22	Prosjekt: Medisiner til glede og besvær	Fagutviklings- sykepleier Stange ----- Høgskolen i Hedmark Praksismidler	2010 -2011	Samarbeidsprosjekt hvor sykepleierstudenter er med. Hvordan administrere medikamenter til sykehjemmets beboere, praktisk og juridisk.	
24	Prosjekt: Utprøving av hospiteringsmodeller i helse- og sosialfag	Stange kommune og USH Ottestad og Stange Utdanningsdirektor- atet og Hedmark Fylkeskommune	2011-2012	Lage innhold i gjensidig hospitering og tilby hospitering til første gruppe lærere og veiledere høst 2011.	

4. Kompetanseutvikling hos ansatte

Nr	Aktivitet	Ansvarlige/ samarbeidspartnere	Prosjektperiode/ Tid	Målsetting 2011	Aktivitet 2012 -
25	Nettbasert kurs i medikamenthåndtering Prosjekt: Terningen Nettverk E-helse – bruk av IKT i helse og omsorgssektoren	Prosjektleder Marit Aralt Skaug Tverrfaglig nettverk i regi av Terningen nettverk, Terningen Arena, Elverum ----- FoU-leder og Fagutviklings-sykepleier er deltaker fra USH	2010 - 2015	Ut over å få være med å forme tilbudet, er USH ment å skulle være arena for pilotprosjekter i regi av Terningen nettverk Fase 1 Kurs for sykepleiere	Prosjektet er i en tidlig fase. Lykkes vi med samarbeidsformen, kan dette gi Utviklingssenteret mulighet for virkningsfulle verktøy i pådriverarbeidet. Fase 2 Kurs for hjelpepleiere og fagarbeidere for godkjenning
26	Kunnskapsbasert praksis For sykepleiere 15 stp For øvrige arbeidstakere i USH	Høgskolen i Hedmark ----- Fagutviklings-sykepleiere og FoU-leder Kompetanseløftet v Fylkesmannen	2010 - 2012	Stimulere til deltakelse – gi utfordringer i praksis og lage plan for å nyttegjøre dem merkompetansen denne utdanningen gir. Lage internundervisning for øvrige ansatte i pleie og omsorg i USH	Evaluere og dele Stimulere til deltakelse i de andre USH i Hedmark
27	Kartlegging av sykehjemsnettverket i Hedmark	FoU-leder ----- Fylkesmannen	2011	Det er nødvendig å bli bedre kjent med de 32 sykehjemmene i Hedmark, kartlegge faglige aktiviteter og behov for bidrag fra USH og dele hva USH kan tilby. Dette vil gi gode verktøy for USHs virksomhet framover. Prosjektbeskrivelse er under utarbeiding.	Rapportere og dele med de andre USH. Danner grunnlag for USHs prioriteringer framover

Nr	Aktivitet	Ansvarlige/ samarbeidspartnere	Prosjektperiode/ Tid	Målsetting 2011	Aktivitet 2012 -
28	Nettbasert veiledning i prosjektsøking og -gjennomføring	FoU-leder ----- Prosjektleder Marit Aralt Skaug Tverrfaglig nettverk i regi av Terningen nettverk, Terningen Arena, Elverum	2011 - 2013	For å utnytte muligheten av å dele ut "Frie midler", ønsker USH i Hedmark å lage et nettbasert veiledningsopplegg for prosjektarbeide. Forprosjektet gjennomføres i forbindelse med Utlysning av "Frie midler 2011". Prosjektplan skal skrives. Aktivitet 27 blir en viktig kilde til dette arbeidet. Samarbeidet med Terningen nettverk og den IKT- kompetanse som er der, er nødvendig for gjennomføringen av prosjektet.	Videreutvikle prosjektet
29	Erfaringskonferanse 2011	UHT i Hedmark og UHS i Hedmark skal arrangere dette sammen for første gang	2011	Felles arrangement 16.3 med bakgrunn i tildelte prosjektmidler for små prosjekter i praksis. Presentasjon av disse prosjektene.	Ut fra evaluering, planlegges konferanse for 2012
30	"Frie midler 2011"	FoU-gruppen	2011	Utforske hvilke erfaringer som gjøres når søknadsfrist flyttes til høsten og utlysningen knyttes til "Nettbasert veiledning av prosjekter"	
31	"Nettverkskonferanse 2011"	FoU-gruppen Senter for omsorgsforskning Høgskolen i Hedmark, Institutt for sykepleiefag.	2011	"Faglig ledelse – ansvar – og muligheter?" er tema for konferansen. Vi ønsker å invitere alle ledere på sykehjem i Hedmark i november, med tanke på deres viktige oppgave som faglige ledere.	

Nr	Aktivitet	Ansvarlige/ samarbeidspartnere	Prosjektperiode/ Tid	Målsetting 2011	Aktivitet 2012 -
32	"Tre i ett" Pasientsikkerhet og kvalitet i helsetjenesten gjennom Kompetanseheving, Kunnskapsbasert praksis og Samhandling	FoU-gruppen <hr/> Et samhandlingsprosjekt mellom Sykehuset Innlandet HF, Høgskolen i Hedmark, Høgskolen i Gjøvik, Utviklingssentrene for sykehjem i Hedmark og Oppland, Utviklingssentrene for hjemmetjenester i Hedmark og Oppland og brukerorganisasjoner i Hedmark og Oppland.	2011 - 2014	Ut fra tanken om at KBP er et metodisk verktøy som kan bidra til å sikre kvaliteten på pasientomsorgen og at samhandlingsreformen krever at de ulike aktørene kan kommunisere og utvikle faglig forsvarlige behandlingslinjer for beste praksis. Prosjektet satser på tverrfaglig undervisning og fagutvikling med KBP som en sentral metodisk tilnærming. Det er søkt prosjektmidler fra Helsedialog i mars 2011.	
33	"Den vanskelige samtalen"	FoU-leder og Fagutviklings-sykepleier Stange	2010 - 2011	Pilot for kompetanseheving til å takle den vanskelige samtalen ved internundervisning og veiledning. Utvikle en modell for kompetanseheving	Tilby for hele Stange sykehjem – dele og spre.
34	"Eldreomsorgens ABC"	Fagutviklings-sykepleier Ottestad	2011	Ønsker å starte opp en gruppe (8 – 10) som jobber med Eldreomsorgens ABC høsten 2011.	

5. Tilrettelegging for forskning og utvikling

Nr	Aktivitet	Ansvarlige/ samarbeidspartnere	Prosjektperiode/ Tid	Målsetting 2011	Aktivitet 2012 -
35	Demensvennlig design	Prosjektleder Ådel Bergland Fagutviklingssykepleierne ved de tre sykehjemmene	2011	Delta i datainnsamling Intervjuer får opplæring og veiledning	
36	Trivsel i sykehjem	Prosjektleder Ådel Bergland Fagutviklingssykepleierne ved de tre sykehjemmene	2011	Delta i datainnsamling Intervjuer får opplæring og veiledning	
37	SAM - AKS	Irene Røen, Alderpsykiatrisk Forskningssenter S - I	2011 -	Avklare om USH skal være med i utvidelse av SAM – AKS - prosjektet	
38	Åndelig omsorg i sykehjem. En teoretisk og empirisk studie med fokus på åndelige behov hos personer med demens.	Liv Skomakerstuen Ødbehr Høgskolen i Hedmark USH skal være en av forskningsarenaene	Oppstart 2009	Studiens hensikt er derfor å klargjøre og konkretisere hvordan åndelige behov og åndelig omsorg kan forstås, og utforske hvordan pleiepersonalet oppfatter og forholder seg til denne dimensjonen i pasienters liv i sykehjem, dernest hvordan pasientenes åndelige behov kommer til uttrykk i dagliglivet i sykehjem.	